

V Bruseli 5. decembra 2019
(OR. en)

14646/19

SOC 777
EMPL 591
EDUC 468
JEUN 141

POZNÁMKA

Od:	Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	ST 14520/19 + COR 1
Predmet:	Návrh záverov Rady o inkluzívnych trhoch práce: zlepšenie zamestnávania ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce

---

Delegáciám v prílohe zasielame návrh záverov Rady o inkluzívnych trhoch práce: zlepšenie zamestnávania ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce.

Znenie schválil Výbor stálych predstaviteľov (časť I) 4. decembra 2019.

Rada EPSCO sa vyzýva, aby na zasadnutí 10. decembra 2019 tieto závery Rady prijala.

**Závery Rady o inkluzívnych trhoch práce:
zlepšenie zamestnávania ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce**

Rada Európskej únie

UZNÁVA, že:

1. Zlepšenie pracovných príležitostí pre všetkých je uznávaným cieľom Európskej únie¹. V Európskom pilieri sociálnych práv sa tiež zdôrazňuje, že každý má právo na pomoc na zlepšenie vyhliadok zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti a prístupu na trh práce. Okrem toho sú pracovníci v EÚ chránení pred diskrimináciou na základe náboženstva alebo viery, veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia a rasy alebo etnického pôvodu. Tiež v niektorých právnych predpisoch EÚ sa ďalej stanovujú doložky o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti.
2. Nedostatok pracovných síl, najmä kvalifikovaných pracovníkov, má negatívny vplyv na hospodársky rast, produktivitu a konkurencieschopnosť Európy. Preto je dôležité zväziť, ako podporiť zamestnanosť ľudí, ktorí sú v súčasnosti mimo trhu práce alebo ktorí nie sú schopní naplniť svoj potenciál z dôvodu osobitného znevýhodnenia alebo prekážok v pracovnom prostredí, ako je napríklad nedostatočná prístupnosť. Ľudia v zraniteľnom postavení na trhu práce sú často nedostatočne využívaným zdrojom; ich začlenenie do trhu práce je dôležitým spôsobom, ako dosiahnuť vyššiu celkovú mieru zamestnanosti, sociálnu súdržnosť a začlenenie.

---

¹ Konsolidovaná Zmluva o Európskej únii, hlava I, článok 3 ods. 3 a Charta základných práv Európskej únie, hlava II, článok 15.

3. Zamestnanie poskytuje príjem a vytvára osobitnú sociálnu úlohu, ktorou je postavenie zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnej osoby. Niektoré osobitné skupiny ľudí sa aj naďalej nachádzajú v zraniteľnom postavení na trhu práce. Existujú osobitné výzvy, ktoré súvisia s účasťou a začlenením napríklad osôb so zdravotným postihnutím, starších pracovníkov, nízkokvalifikovaných a dlhodobo nezamestnaných osôb, mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), ľudí s opatrovateľskými povinnosťami, Rómov a ľudí s migrantským pôvodom, najmä štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom. Osobitné výzvy súvisia aj s pretrvávajúcimi rodovými rozdielmi na trhu práce a ťažkosťami, ktorým čelia zraniteľné osoby žijúce vo vidieckych oblastiach.
4. Pre ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce, a najmä pre ľudí so zdravotným postihnutím má prístup na trh práce a účasť na ňom mimoriadny význam. Bez takéhoto prístupu a účasti môžu títo ľudia v porovnaní s ľuďmi bez zdravotného postihnutia alebo ľuďmi s lepším postavením na trhu práce pociťovať väčšiu sociálnu izoláciu, stigmú a finančné zaťaženie. Navyše, hromadiace sa znevýhodnenia ešte viac zvyšujú riziko dlhodobej nezamestnanosti, neaktivity alebo odchodu z trhu práce.
5. Pokiaľ ide o ľudí so zdravotným postihnutím, v článku 27 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím², ktorého zmluvnými stranami sú EÚ a všetky členské štáty, sa zmluvným štátom ukladá povinnosť „zaručiť a podporovať uplatňovanie práva na prácu“, a to *okrem iného* vytváraním a poskytovaním pracovných príležitostí vo všetkých formách vrátane samostatnej zárobkovej činnosti. V zásade 17 Európskeho piliera sociálnych práv sa uvádza, že „ľudia so zdravotným postihnutím majú právo na podporu príjmu, ktorý zaručuje dôstojný život, na služby, ktoré im umožnia zapojiť sa do trhu práce a života spoločnosti, a na pracovné prostredie prispôbené ich potrebám“. Okrem toho, v súlade s článkom 28 uvedeného dohovoru by členské štáty mali prijať opatrenia s cieľom zaručiť a podporovať práva osôb so zdravotným postihnutím na sociálnu ochranu.

---

² Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho opčný protokol (A/RES/61/106) prijatý 13. decembra 2006.

ZDÔRAZŇUJE, že:

6. Vzhľadom na rôznorodosť výziev, ktorým čelia ľudia v zraniteľnom postavení na trhu práce, je potrebné uplatňovať prístup aktívneho začleňovania, ktorý kladie dôraz na prispôsobené opatrenia zohľadňujúce rodovú rovnosť. Je dôležité poskytovať služby na viacodvetvovom a viacodborovom základe, čím sa zabezpečí prístup k rôznym kvalitným, cenovo dostupným a prístupným službám zamestnanosti a zdravotníckym a sociálnym službám vrátane bývania, starostlivosti o deti, sociálnej ochrany a podporovaného zamestnávania. V službách poskytovaných osobám so zdravotným postihnutím by sa mala pozornosť venovať otázkam súvisiacim s prístupnosťou a primeraným prispôbením³. Potrebné sú aj usmernenia a stimuly, ktorých cieľom je umožniť účasť na celoživotnom vzdelávaní. Takisto je dôležité zamerať sa na preventívne prístupy vrátane systémov včasného varovania. Pri poskytovaní individualizovanej a holistickej podpory zohrávajú kľúčovú úlohu najmä verejné subjekty, ako sú sociálne služby a verejné služby zamestnanosti.
7. Kľúčové pre všetkých používateľov sú jednotné kontaktné miesta v kombinácii s osvetovými činnosťami pre tých, ktorí sú najviac vzdialení od trhu práce. Účinná koordinácia si vyžaduje výmenu informácií a posilnenú spoluprácu medzi rôznymi službami, najmä službami zamestnanosti a sociálnymi službami, a inými subjektmi, najmä občianskou spoločnosťou a v prípade potreby sociálnymi partnermi a vzdelávacími inštitúciami.

---

³ V článku 5 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000 sa stanovuje, že zamestnávateľia musia podľa potreby vykonať vhodné opatrenia, aby umožnili osobe so zdravotným postihnutím vstúpiť, zúčastňovať sa alebo postupovať v zamestnaní alebo absolvovať odbornú prípravu, pokiaľ také opatrenia nie sú pre zamestnávateľa neúmerným bremenom.

8. V neustále sa meniacom svete práce, a to aj v oblastiach, v ktorých existuje potenciál pre rast pracovných miest, je obzvlášť dôležitý prístup ku kvalitnému celoživotnému vzdelávaniu. Zamestnávateľa zohrávajú dôležitú úlohu pri zvyšovaní úrovne zručností a rekvalifikácii svojich zamestnancov vrátane tých jednotlivcov, ktorí sa nachádzajú v zraniteľnom postavení. Účinné opatrenia, ktorých cieľom je pomôcť ľuďom v zraniteľnom postavení na trhu práce získať prístup k zamestnaniu, by mohli zahŕňať posúdenie existujúcich zručností, určenie potrieb v oblasti zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, zlepšenie uznávania a validácie existujúcich vedomostí a zručností, poskytovanie profesijnej orientácie a poradenstva a poskytovanie odbornej rehabilitácie a primeraného prispôsobenia pre osoby so zdravotným postihnutím. Okrem toho môže byť pre niektorých ľudí v zraniteľnom postavení účinná cieľená odborná príprava v oblasti podnikania a podpora pre začínajúce podniky. Je tiež vhodné zvážiť finančné stimuly na začatie práce a odstránenie poberania príliš vysokých dávok, v dôsledku čoho sa ich poberateľom neoplatí pracovať.
9. Zamestnávateľa môžu pri zamestnávaní ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce využívať pomoc a podporu, napríklad prostredníctvom zvyšovania informovanosti, určenia potrieb úprav na pracovisku, poradenstva týkajúceho sa zabezpečenia prístupnosti a primeraného prispôsobenia a podporných služieb po umiestnení. Osobitná pozornosť by sa mala venovať dostupnosti podporných technológií a riešení v oblasti IT a prístupu k nim. Je vhodné zvážiť daňové a fiškálne stimuly vrátane dotácií na zamestnávanie nových pracovníkov. Šance ľudí v znevýhodnenom postavení môže zlepšiť podpora pozitívnej kultúry na pracovisku, ktorá je priaznivá pre inkluzívne postupy vrátane nediskriminačných a inkluzívnych postupov prijímania zamestnancov a ktorá ponúka podporu a odbornú prípravu zameranú na zručnosti v oblasti rozmanitosti .

10. Potenciál, ktorý ponúkajú nové technológie, digitalizácia a vo všeobecnosti zmeny vo svete práce, by mali prinášať prospech všetkým. Mali by sa zaviesť opatrenia zamerané na boj proti existujúcim nerovnostiam. Je dôležité určiť, ako digitalizácia ovplyvňuje pracovníkov a uchádzačov o zamestnanie nachádzajúcich sa v zraniteľnom postavení na trhu práce, a to vrátane ich možností v oblasti zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, pričom treba mať na pamäti vplyv na zamestnanosť z hľadiska rodovej rovnosti. V prípade osôb so zdravotným postihnutím majú nové technológie vrátane využívania umelej inteligencie veľký potenciál za predpokladu, že sú prístupné, cenovo dostupné, zohľadňujú potreby osôb so zdravotným postihnutím a nevedú k diskriminačným praktikám.
11. Lepšiu zlučiteľnosť zdravotného postihnutia a každodenného života môžu umožniť formy činnosti vrátane samostatnej zárobkovej činnosti, ktoré poskytujú flexibilitu z hľadiska pracovného zaťaženia, rozvrhnutia pracovného času a miesta práce. Okrem toho nové pracovné príležitosti pre ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce môže vytvárať aj platformová a gig ekonomika. V záujme plného využitia týchto príležitostí by sa však mala zabezpečiť kvalita a udržateľnosť pracovných miest, ako aj prístupnosť a vhodné mechanizmy ochrany zamestnanosti.
12. Osobitný význam pri podpore ľudí v zraniteľnom postavení, ktorí sa pripravujú na vstup na trh práce alebo sa na ňom zúčastňujú, môže mať sociálne hospodárstvo, a najmä sociálne podniky. Sociálne podniky môžu zohrávať dôležitú úlohu pri vytváraní udržateľných pracovných miest a pri uľahčovaní sociálnej integrácie. Okrem ponúkajú pracovných miest môžu zabezpečovať zvyšovanie úrovne zručností a podporovať aktívne občianstvo, a tým zvyšovať zamestnateľnosť týchto osôb v bežných podnikoch.
13. Orgány verejnej moci môžu zvýšiť zamestnanosť rôznych skupín ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce tým, že sociálne aspekty a najmä kritériá zamestnanosti zavedú v postupoch verejného obstarávania.
14. Rozhodujúci význam pri oslovovaní osôb, ktoré sa nachádzajú v zraniteľnom postavení, a poskytovaní pomoci týmto osobám s cieľom začleniť ich do trhu práce a do spoločnosti, napríklad prostredníctvom podpory sociálnych inovácií a vykonávania viacodvetvových iniciatív, majú fondy EÚ, najmä Európsky sociálny fond.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby v súlade so svojimi právomocami, s prihliadnutím na vnútroštátnu situáciu a rešpektujúc pritom úlohu a nezávislosť sociálnych partnerov:

15. pokračovali v rozvoji inkluzívnych a komplexných politík zamestnanosti a sociálnych politík, ktoré venujú pozornosť ľuďom v zraniteľnom postavení, s cieľom uľahčiť ich vstup do zamestnania a zotrvanie v zamestnaní, ako aj pomôcť im prispôbiť sa meniacim sa potrebám trhov práce vrátane regionálnych, miestnych a odvetvových trhov práce. V tejto súvislosti by sa osobitná pozornosť mala venovať vidieckym oblastiam;
16. navrhovali takéto politiky integrovaným spôsobom, zohľadňujúc pritom hľadisko rodovej rovnosti, a štýlom, ktorý sa zameriava na včasnú intervenciu, čím sa zabráni tomu, aby ľudia, ktorí sa už nachádzajú v zraniteľnom postavení na trhu práce, boli ešte viac znevýhodnení; aby podporovali vzájomné pôsobenie odmien a dávok sociálnej ochrany takým spôsobom, ktorý ľudí vymaní z nečinnosti a zabezpečí to, aby sa oplatilo pracovať;
17. zlepšili dostupnosť nízkoprahových služieb týkajúcich sa viacerých odvetví a profesií ľuďom v zraniteľnom postavení vrátane osôb so zdravotným postihnutím. Medzi tieto služby by mohli patriť jednotné kontaktné miesta a individualizované služby, ako sú napríklad pracovný koučing, dotácie a príslušné služby pre zamestnávateľov. To by si vyžadovalo lepšiu koordináciu a silnejšie partnerstvá medzi rôznymi aktérmi vrátane verejných a súkromných služieb zamestnanosti, poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy, poskytovateľov zdravotníckych a sociálnych služieb, občianskej spoločnosti vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, ako aj zamestnávateľov a sociálnych partnerov, na účely osvetovej činnosti a vo fázach pred umiestnením a po umiestnení;
18. podporovali budovanie kapacít rôznych služieb, ktoré pracujú s ľuďmi v zraniteľnom postavení na trhu práce vrátane osôb so zdravotným postihnutím, a aby podporovali experimentovanie v oblasti politiky v spolupráci so zamestnávateľmi, príslušnými verejnými službami, organizáciami občianskej spoločnosti a sociálnymi partnermi;

19. zintenzívnili svoje úsilie zamerané na vykonávanie odporúčania Rady o cestách zvyšovania úrovne zručností a aby podporovali individualizovanú odbornú prípravu a celoživotnú profesijnú orientáciu a poradenstvo pre osoby v zraniteľnom postavení s cieľom uľahčiť kontinuálne vzdelávanie, najmä na pracovisku; poskytovali príležitosti na aktualizáciu zručností relevantných pre trh práce vrátane možností podnikateľskej kariéry a aby podporovali zapojenie zamestnávateľov do zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie;
20. podporovali informovanosť medzi zamestnávateľmi a aby rozvíjali služby, ktoré pomáhajú zamestnávateľom zvyšovať ponuku kvalitných pracovných miest a príležitostí na odbornú prípravu na pracovisku pre ľudí v zraniteľnom postavení, najmä pre osoby so zdravotným postihnutím, a to aj prostredníctvom systémov stimulov, metódy prispôsobovania náplne pracovných miest pre osoby so zdravotným postihnutím („job carving“), primeraného prispôsobenia a zaistenia prístupnosti pracovných prostredí, napríklad využitím podporných technológií;
21. podporovali inkluzívnejšie postupy prijímania zamestnancov a usilovali sa o zlepšenie služieb zamestnanosti a zosúladovanie ponúkaných a požadovaných pracovných miest so zreteľom na tento účel; vo vhodných prípadoch zamestnávateľom poskytovali informácie o dostupných finančných stimuloch;
22. pri vykonávaní politik aktívneho začleňovania a zlepšovaní začlenenia ľudí v zraniteľnom postavení, vrátane osôb so zdravotným postihnutím, do trhu práce v plnej miere využívali príslušné finančné nástroje EÚ, najmä Európsky sociálny fond.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A EURÓPSKU KOMISIU, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami, s prihliadnutím na vnútroštátnu situáciu a rešpektujúc pritom úlohu a nezávislosť sociálnych partnerov:

23. pri podpore vykonávania zásad Európskeho piliera sociálnych práv zvažili, ako zlepšiť inkluzívnosť trhov práce a situáciu ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce s cieľom zlepšiť ich zručnosti a vyhliadky na zamestnanie tak, aby boli na rovnocennom základe s ostatnými, a tak zvýšiť počet ľudí, ktorí disponujú zručnosťami potrebnými na trhu práce;

24. lepšie zapájali sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť do navrhovania, plánovania a vykonávania politík a stratégií, ktorých cieľom je zabezpečiť udržateľné začlenenie ľudí nachádzajúcich sa v zraniteľnom postavení, vrátane osôb so zdravotným postihnutím, do trhu práce;
25. zvýšili informovanosť všetkých, najmä zamestnávateľov a služby zamestnanosti, o tom, ako zlepšiť inkluzívnosť a prístupnosť trhov práce, napríklad poskytnutím pozitívnych príkladov;
26. pri vytváraní nových príležitostí v oblasti začleňovania ľudí v zraniteľnom postavení do trhu práce preskúmali potenciál nových technológií a nových foriem práce vrátane práce pre platformy, pričom je potrebné zohľadniť kvalitu pracovných podmienok, ochranu zdravia a bezpečnosť, ako aj prístup k primeranej sociálnej ochrane;
27. podporovali rozvoj sociálnych podnikov a zlepšovali ich rámcové podmienky, a to prípadne aj podmienky týkajúce sa ich právneho prostredia a prístupu k financovaniu a zabezpečili lepšie zviditeľnenie sociálneho hospodárstva;
28. zvážili ďalšie opatrenia a pozitívne kroky vrátane sociálne zodpovedných postupov verejného obstarávania s cieľom podporiť zamestnávanie ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce;
29. ďalej zlepšovali vykonávanie všetkých príslušných odporúčaní vrátane odporúčania o aktívnom začleňovaní ľudí vylúčených z trhu práce a odporúčania týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce; pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí venovali osobitnú pozornosť mladým ľuďom zo znevýhodnených prostredí, napríklad ľuďom s migrantským pôvodom, osobám so zdravotným postihnutím alebo osobám s opatrovateľskými povinnosťami;

30. v prípade potreby a v súlade s ustanoveniami o ochrane údajov zlepšili zber údajov týkajúcich sa situácie v oblasti zamestnanosti ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce, najmä ľudí so zdravotným postihnutím.⁴

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, aby:

31. ľuďom v zraniteľnom postavení na trhu práce vrátane osôb so zdravotným postihnutím venovala osobitnú pozornosť vo všetkých príslušných politikách a iniciatívach a aby pritom vychádzala z existujúcich mechanizmov, a to aj v kontexte akýchkoľvek budúcich európskych stratégií v oblasti zamestnanosti a rastu a v rámci európskeho semestra, ako aj v kontexte rôznych finančných nástrojov, najmä Európskeho sociálneho fondu;
32. naďalej podporovala vzájomné učenie a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

VYZÝVA VÝBOR PRE ZAMESTNANOSŤ A VÝBOR PRE SOCIÁLNU OCHRANU, aby:

33. spolupracovali s Európskou komisiou v záujme zlepšenia dostupnosti údajov o osobách so zdravotným postihnutím a aby využívali dostupné informácie vo svojej práci týkajúcej sa zamestnanosti a aktívneho začleňovania ľudí v zraniteľnom postavení, okrem iného aj v rámci tematického dohľadu a štatistickej analýzy, a to údaje rozčlenené podľa pohlavia a, ak sú k dispozícii, podľa zdravotného postihnutia a vekových skupín;
34. v prípade potreby pokračovali vo vykonávaní tematického a mnohostranného dohľadu zameraného na jednotlivé krajiny týkajúceho sa výkonnosti a politik členských štátov v súvislosti s ľuďmi v zraniteľnom postavení na trhu práce vrátane osôb so zdravotným postihnutím.

---

⁴ V rámci štatistiky EÚ sa zvolilo vymedzenie zdravotného postihnutia založené na zdravotnom postihnutí uvádzanom samotnými respondentmi a z neho vyplývajúcich obmedzení v činnostiach. Hoci sa takéto vymedzenie používa v *ad hoc* moduloch vo výberovom zisťovaní pracovných síl (VZPS), v pravidelnom zisťovaní VZPS nie je zahrnuté. Nedostatok komplexných a aktuálnych údajov obmedzuje porovnávanie mnohých reforiem a iniciatív. V rámci vnútroštátnych zisťovaní sa používajú iné vymedzenia. Niektoré údaje o zdravotnom postihnutí a zamestnanosti poskytuje štatistika o príjmoch a životných podmienkach (SILC).

Referenčné dokumenty

1. Medziinštitucionálne dokumenty EÚ

- Medziinštitucionálne vyhlásenie európskeho piliera sociálnych práv, podpísané 17. novembra 2017 (13129/17)

2. Právne predpisy Únie

- Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000 zameraná proti diskriminácii na základe rasy a etnického pôvodu
- smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani
- Smernica Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o rovnakom zaobchádzaní s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb

2. Rada

- Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01)
- Odporúčanie Rady z 15. februára 2016 týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce (2016/C 67/01)
- Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých (2016/C 484/01)
- Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby (2019/C 387/01)

- Závery Rady o prechode na inkluzívnejšie trhy práce, prijaté 9. marca 2015 (7017/15)
- Závery Rady o podpore sociálneho hospodárstva ako kľúčovej hybnej sily hospodárskeho a sociálneho rozvoja v Európe, prijaté 7. decembra 2015 (15071/15)
- Závery Rady s názvom Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu: Integrovaný prístup, 16. júna 2016 (10434/16)
- Závery Rady s názvom Reakcia na zoznam opatrení Komisie na dosiahnutie pokroku z hľadiska rovnosti LGBTI osôb, prijaté 16. júna 2016 (10417/16)
- Závery Rady s názvom Smerom k stratégiám na zabezpečenie toho, aby sa oplátilo pracovať, 15. júna 2017 (9647/17)
- Závery Rady s názvom Hospodárstvo zamerané na dobré životné podmienky, 24. októbra 2019 (13171/19)

3. Európska komisia

- Odporúčanie 2008/867/ES z 3. októbra 2008 o aktívnom začleňovaní osôb vylúčených z trhu práce
- Oznámenie s názvom Európska stratégia pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 – 2020: obnovený záväzok vybudovať Európu bez bariér (KOM(2010) 636 v konečnom znení)
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti – vrátane realizácie Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2014 – 2020, 20. februára 2013 (COM (2013) 83 final)

4. Iné

- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, prijatý 13. decembra 2006